

Semper Cantemus

Magyarul: Mindig énekeljünk!

Hítvallásomnak tartom ezt a mondatot. Közhelyesnek hangzik, tudom, de valami mégis van benne, pedig nem vagyok oda a közhelyes bullshitekért. És igen, bullshitet használok egy pályázatban. Ha már őszinte leszek, legyek teljesen őszinte, nem így van?

Nehéz elkezdni. Honnan, mit, miért pont azt? Talán a legegyszerűbb, ha elmondom, hogy 2006-ban indultam neki xy kromoszómákkal ennek az élet nevű szopásnak Londonban.

„Aztaaaa, te tényleg Londonban születél? Muta már a személyidet”. Jó, oké, lehet egykoron én is körbehakniztam ezzel az általánosban. Kár, hogy nem kértem érte pénzt...

Érdekes vagy épp nem érdekes módon egyáltalán nem kötődök az angolokhoz (lehet azért mert még pelenkába szartam amikor ott éltem), sőt, haragszom is rájuk. Már a britekre. Voltam Észak-Írországban és az az életem eddigi legnagyobb menekülése volt FEKETEországból, igaz csak egy hétig tartott. Egy idegen kultúra megismerése, a kaják, piák, zenék, de főleg az emberek kedvessége az, amit itthon nem igazán tapasztalok. Azt azért szeretném kiemelni, hogy nem szeretem az északot elé rakni, legyen csak simán Írország. Így már a brit ellenszenvemet se kell magyarázni. El tudnám képzelni ott a jövőm, de inkább legyen szó most az eddigi legfontosabb dolgokról.

Kiskorom óta meghatároz a művészet, főleg a zene és a mozgókép. Általános iskolában kezdődött mindkettő. A zenéről később lesz szó bőven, úgyhogy most a filmre koncentrálok. Talán 12 lehettem amikor életem első normális filmjét láttam, az igazán ideális, kifejezetten ötödikeseknek készült Schindler listáját. Természetesen akkor még nem értettem teljesen, a lényeg meg volt, de ami fontosabb, hogy borzasztóan lekötött és kialakított bennem egy szépérzék, pedig Spielberg nem egy Wes Anderson vagy Tarr Béla. No shame on Spielberg though!

Szóval mondhatni hamar nőttem fel. Itthon nevelőapám erősen jellemformáló erő volt és még most is az az életemben. Harsány, határozott véleménnyel rendelkező ember, aki megjárta a tenger felszínét és medrét is. Sokat tanultam tőle, próbálom alkalmazni a tanításait a mindennapjaimban, bár ez sokszor nem megy. Ilyenkor mindig bábnak, papucsnak érzem magam, de igyekszem.

Sikerült magamnak olyan hivatást választani amivel a szopást négyzetre emelem. Művészet, ezaz!

Persze a sikerekért, az esetlegesen megváltoztatott felfogásokért megéri ezt az egészet csinálni. És hát persze a zene. Kezdetben anyámék nem pártolták az ötletem. „Mert mi vagy te, Fischer Iván?”

Szóval nehezen indult a művészi karrierem, de miután látták itthon az eredményét a tanulásnak és próbálásnak, megváltozott a vélemény. Hálistennek! Persze az, hogy idáig eljussunk, el is kellett kezdeni valahol.

Már általánosban úgy gondoltam, hogy annyira borzasztóan különleges vagyok, hogy tudok énekelni, így aztán csatlakoztam a sulim kórusához. Itt veszett el minden. Azóta nincs menekvés, beleszerettem ebbe az alábecsült, tiszteletet nem élvező és lenézett életbe, ami a kórusokat és a karnagyokat körbeveszi. Persze azért néha sajnáltatom magam, hogy nekem jaj de rossz... Visszatérve a lényegre.

Lassan 10 éve énekelek ilyen-olyan kórusban. Gyermekkarban 4 évig, ifjúsági vegyeskarban 4 éve, felnőtt vegyeskarban szintén 4 éve, az utóbbi pár évben szólóban is. Természetesen csak komolyzenét, mert én annak a híres, nagy, kultúrákedvelő-jobb vagyok nálad-az én ízlésem kifinomult elit tagja vagyok. Ez az eszme-futtatás nettó baromság természetesen. Bár néha tényleg így érzem...

Számtalan kedves és rossz emlék, eredmény és barátság fűz jelenlegi együtteseimhez, főleg az ifjúsági vegyeskarhoz. Helikoni győzelem, helikoni beégés amikor megfázva szólóztam és szétrecsegtem az egyébként közel tökéletes előadásunkat, saját kategóriámban meg utolsó lettem. Vicces volt, szerencsére nem tört le.

Tatabányán élek és tanulok végzősként a Tatabányai Árpád Gimnáziumban, és itt a hasonló, csodás, Tatabányai Árpád Gimnázium Vegyeskara fantázianevet viselő kórus másodkarnagya és tenorhangja vagyok. Idén felvételizem a Zeneakadémiára, Pécsre, Győrbe és Pestre a Bartók Konziba énekesnek és karvezetőnek, ezekből pár már sikerült. És mivel a gondolataim kuszábbak, mint bármelyik galaxis, muszáj így folytatnom.

A Bartók Konziba már sikerült felvételt nyernem, és mivel ott és Győrben is ugyanaz a tanár a tanszékvezető, belengette nekem, hogy mehetek hozzá Győrbe is egyetemre. Jó hír, nem? Hát... Egy barátomat végignézttem, ahogy kb. 3 külföldi egyetemről kapta az emailt, hogy felvették. Majd teljes közömbösség. Ezt érzem jelenleg én is, várva a többi felvételi eredményeire, de nem tudom azoknál boldogabb leszek-e. Vagy épp elkeseredett. Valahogy azt érzem egyik sem és marad a közömbösség. Aztán utána úgy is berúgunk, mert hát felvettek, juhú! Ha meg nem, akkor azért iszunk. Magyar ember bármikor iszik. Akkor is tud, amikor nem. Legalább ebben biztosan jók vagyunk.

De ha már a - Miben jó a magyar? - kérdésnél járunk. Elképesztően jók vagyunk kóruszenében. Kórusmuzsikában, ahogy az elit mondja.

Kodály, Bartók, Bárdos, Daróci, Ligeti, Kocsár, Orbán, Gyöngyösi, Bella, Kutrik, Tóth. Mind elismert művész, zseniális zenéket írtak és írnak. Majdnem mindegyikőjük egyik darabjához volt már szerencsém, de mégis Kodály Zoltán áll hozzám a legközelebb. Szép könyörgés. Már a címe is szép. Lehet azért, mert benne van, hogy szép...

Volt szerencsém ezt a darabot vezényelni (egészen hihetetlen módon) friss 18 évesen a Zeneakadémia Nagytermében tavaly decemberben. Az akusztika, az emberek, a backstage, a presztízs. Mindannyian tudtuk diáktársaimmal, hogy itt valami egészen nagyszerűnek leszünk a részei. Mindenki úgy készült. A vonaton fel Pestre, ami persze késett, a metrón, a másik metrón, sétálva az Oktogonon, Király utca, és már itt is a művészbejáró (A MŰVÉSZBEJÁRÓ!!!), hát én ezt nem bírom. Nem, le kell nyugodni, ha elszarom, az nagyon kínos.

Átöltözés, beéneklés, színpadi próba, a nézőtér még üres, csak a takarítók takarítanak. Kopognak a lépteim a színpadon, mint a puskalövés. Dobog a szívem pedig ez még csak a próba.

Miközben vezényeltem éreztem a nem létező közönség szűrő pillantását a hátamon. Egyszer hátra is fordultam, hogy ez már a koncert? Mindenesetre nagyon jól lement a darab, kicsit lenyugodtam, beálltam a kórusba, hogy karnagyom kezére énekeljek most már én is. Itt tűnt fel, hogy, haló, hát nekem kezd elmenni a hangom. Stressz, izzadás, sírás küszöbén állás, hazamegyek.

A próba utáni lélekölő, nagyon lassan telő 4 órában mindennel próbálkoztam. Tea, a sajnos a szakmámmal nem igazán összeegyeztethető dohányzás mellőzése, szájvízzel és alkohollal öblítés. Konkrétan átmentem a szomszéd Sparba venni egy kis Finlandiát, hogy legyen mivel öblítenem. De nem használt semmi, azt hittem eret vágok.

Alapjából nem vagyok egy szégyenlős, lámpalázás gyerek, de a színpadra lépésem előtt fél órával mindent csináltam ami esetleg ki tudja ölteni belőlem azt a stresszt, ami belülről úgy csavart kifelé, hogy közben egy benzinnel felgyújtott korbáccsal csapkod erőből. Ha esetleg nem volna világos, baszott szar érzés.

Ugráltam a WC-ben, sikítóztam, énekeltem, verset mondtam, légzőgyakorlatokat csináltam, megpróbáltam elmenni szarni, de még az se sikerült (igen a profanitás már elkerülhetetlen). Aztán eljött a nagy 15 perc. Más embereknek ennyi idő elég, hogy klónozzák magukat. Én is úgy éreztem akkor magam, mint az az egy sperma a sok millióból aki célba akar érni és ha nem ér célba, akkor bizony viszontlátásra.

A kórus már a színpadon, kották leengedve a testük mellé, nekem is el kéne indulni, mert már az utolsó ember is félig fent van a színpadon, karnagy ugye mindig utoljára megy fel. Gondoltam, najó, egyszer élek, elindulok, erre rám csukja a backstages faszi az ajtót. Majdnem kiszaladt belőlem, hogy hülye vagy ember, én vagyok a karnagy?! De megtartottam európai polgárságom és nyeltem egy nagyot.

Majd újra kinyitotta az ajtót és akkor már fel kellett biza sétálnom, de már hátulról is láttam pár ember arcát a közönségből. Mosolyogtak. Ez megnyugtató és erőt adott, így elindultam. Taps. Még több. Az egész terem tapsol. Remegve meghajlok, felállok a pódiumra. Csend. Benyúlok a zsebembe a hangvilláért, hogy megadjam a hangot, majd eszembe jutott, hogy cseszse meg, nincs hangom, nem tudom megadni a két vonalas D-t. Karnagyom látta, hogy szarakodok, megadta ő. Jó, rendben, nem baj.

Most jön az a pillanat amikor be kell inteni, hogy emeljék fel a kottákat. Ja nem. Azt hangadás előtt kellett volna. Basszameg.

Abban a pillanatban, hogy rájöttem, már fent volt a karom a levegőben, készen arra, hogy beintsem az első hangot, amikor besúgta karnagyom a kórusból, hogy, psszt, kotta. Leizzadtam újra, elkezdtem félni, kihagyok valamit, elrontom, szar lesz, karrierem sincs, de már a 0-nál beégek. Jó, úgyszincs mit veszteni. Kotta fel. Mély levegő. Avizó.

Taps. Micsoda? Miért tapsolnak? A kórus néz rám és mosolyog. Ekkor jöttem rá, hogy vége lett a darabnak, és már az első vastaps kezdődik, én meg már meghajoltam.

Összeszedtem a kottám, hogy most már beállok én is a kórusba, de ezek a nyomorékok csak nem hagyják abba a tapsolást. Nem bírom a tapsolást és a dicséretet, légy-szi hagyjátok abba!

Mély meghajlás, vagy tíz másodpercig, utolsó biccentés és vissza a helyemre. Jöhet a többi darab, végre nem tapsolnak. Le is mentek, nagy sikerünk volt, sokszor visszatapsoltak.

Hú. De. Jó.

Ugyanaz, mint az egyetemeknél. Nem tudok örülni, életem egyik, ha nem a legfontosabb estéjének. Pedig közel tökéletes voltam én is és a többiek is. Szakmai nagyfejektől kaptunk dicséretet, ajánlatot. És mégsem. Csak még egy elvégzett feladat. És természetesen üvöltenek az olyan miniatűr szakmai hibák, amiket még a legnagyobb fülek sem hallanak meg. Csak én. Néha már szarnak éreztem, amikor visszahallgattam. Én vagyok szar? A kórus? Mindkettő. Igen, biztos mindkettő. Persze egyik sem igaz. Vagyis az egyik biztos nem, a kórus biztos jó, én lehet, hogy szar vagyok.

Tanulság ebből, hogy sikernek nehezen örülő, perfekcionista, dicséretet nem, kritikát annál inkább meghalló bizonytalan művészember vagyok. Próbálok valahogyan fejlődni, de elég nehéz. Ezt a művészkollegák úgy gondolom megértik.

Talán, ha már idáig eljutottam a kifürkészhetetlen gondolataimban, talán nem árt elmondani, mi volt az a pont ahol eldöntöttem, hogy én karvezető leszek. Ez azért egy jó téma, mert nagyon sok mindenre kifuttatható. És ezzel rá is fordulunk a nagyobb kérdésekre az életemben, ez a kis élménybeszámoló amit a kisember a nagyok világából írt, csak egy kis pozitív emlék, de talán eddig is érezhető volt a cinizmusom, valamint a pesszi-nihilizmusom. Persze Nietzsche azért nem vagyok, bár a bajszát irigylem, az menő.

Történt hát 2023-ban, hogy részt vettem az akkori Énekel az ország rendezvényen, melynek lényege, hogy amatőr és fél amatőr együttesek adnak elő egy nagy, veretes oratóriumot vagy hasonló nagy volumenű darabot a MŰPA-ban, zenekarral, Hollerung Gábor vezetésével, aki mellékesen példaképem.

23'-ban Verdi Requiem c. művét adtuk elő.

Eleve a téma. Halál, vallás. Mindkettőben bizonytalan vagyok, erről később.

És amikor a zseniális, dramatikus zene egy 500 fős kórus előadásában csendül fel... valami igazán testen kívüli érzés. Nem is kell feltétlen ilyen emelkedett zene ahhoz, hogy életfordító élmény lehessen, de Verdi dallamai és a liturgikus szövegek együtt valami igazán elképesztőt tettek velem, amellett, hogy ekkor döntöttem el, hogy karvezető leszek.

Amikor 500 ember, akik jó esetben egy évben 2-szer találkoznak, akkor is csak próba környezetben, ahol nem igazán van lehetőség ismerkedni, együtt éneklük latinul, teljes átéléssel, hogy Libera me Domine de morte aeterna in die illa tremenda quando coeli movendi sunt et terra (Szabadíts meg Uram az örök haláltól a Harag napján, amikor megindul ég és föld)...

Nem gondolom, hogy létezik Isten. Vagy írhatnám azt is, hogy isten. Mégis akkor úgy éreztem, hogy van istenem. Vagy Istenem. Éreztem magamban és körülöttem is, hogy na hoppá. Ilyen még nem volt. Könnyfakasztó.

Ezóta küszködöm a vallással, mert csak bizonyos esetekben érzem, hogy ott van és többször azt, hogy nincs. Mindenesetre azt tudom, hogy sokkal nagyobb hatással vannak rám az egyházi zenék, főleg az egyházi kórusművek. A passiók, misék, gyászmisék, motetták. Külön helyet foglalnak el a szívemben, egy olyan részt, ami a családi neveltetés alapján nem kéne létezzen. És nem is létezik úgy igazán, de valahogy mégis. Schrödinger.

Ha már család. Voltak huppanók. Öt éve érdekesen alakult itthon az élet. Apám akkor se volt, de ő már 16 éve nincs, nem is hiányzik. Mikor 18 lettem elküldtem a picsába, amiért eddig nem volt jelen az életemben, csak évente kétszer. Boldog születésnapot! Boldog Karácsonyt! Mosolygós emoji. Kapd be!

Szóval ott tartottam, hogy most lesz tavasszal 5 éve, hogy coming outoltam anyámnak, és a nevelőapámnak. Mit ne mondjak. Szar volt. Voltak sötét gondolataim, valszeg anyáméknak is. Sok sírás, egymás kerülése. Anyám azt hitte csak egy fázis, szerezzek barátnőt. Próbáltam, nem ment. Így el kellett fogadnia. Bár szerintem soha nem fogja elfogadni, de megbékélt vele, most már nyíltan, mindenféle feszengés nélkül tudok a balfasz kapcsolataimról, szerelmeimről beszélni vele. Ez szerintem boldog. Az a tény annyira már nem, hogy buzi vagyok. Vagy nem tudom.

Ha már szerelmek. Volt több, van egy már 2 éve. Pedig egyszer együtt is voltunk. Számos boldog és szomorú élmény köt hozzá, egy időben egészen elválaszthatatlanok voltunk, mostanában megint kezd visszatérni valami ilyesmi. Aztán egy hónap után közölte, hogy nem szeret. Háborúztunk egy évig, aztán megint legjobb barátok lettünk. Le is feküdtünk párszor. Most barátja van. Vagy én már nem is tudom.

Igen, igen, nem kell mondani, balfasz vagyok, tudom. De hát mit ér az élet egy kis szopás nélkül?

Magam sem hiszem el, hogy leírtam ezt a viccet, elnézést, leálllok. Talán.

Még egy szempontból vesézem a múltat aztán rátérek a jövőmre, ami legalább van/lesz annyira elcseszett, mint a múltam.

Kifejezetten népszerű vagyok, ez a stílusomból alighanem már lejött, nem kell hozzá Freudnak lenni, ezáltal sok haverom, barátom, ismerősöm van. Van is velük baj. Itt térünk rá arra a részre amikor mint József Attila -

„Elmondom: Őltem.”

Szar embernek tartom magam. Álszógyellem magam. Tisztában vagyok vele miket csináltam, csinálok. Vágtam át, használtam ki embereket, hazudtam és barátkoztam érdekből. Mégis annyira nagyon nem érdekel. Inkább idegesít a balhé. Sok barátom nem jelent sokat, könnyen megunom őket.

Két barátommal, haverommal - vagy nem is tudom minek hívjam őket - nem is olyan rég ért véget a kapcsolatunk. Mind a ketten szerelmesek voltak belém, ez lehet közrejátszott, de igazából, őszintén nem hiszem, hogy ezért. Én sem tudom miért. Meguntam őket, jelentéktelen és egyébként egyáltalán nem zavaró dolgokkal tudtak/tudnak felcseszni.

Borzasztó sok ember forog körülöttem, körülbelül három havonta változnak és ez elég érdekes. Nagyjából három stabil barátom van, akiket nem unok meg, ebből az egyikbe szerelmes vagyok, tehát valószínűleg ezért. Másokkal csatázok emiatt a fluktuáció miatt. Köztük a már említett karvezetőmmel is, aki valahol a kettő között mozog. Tudok vele órákat beszélni, röhögni, elmélkedni szakmai dolgokon vagy csak a hétköznapi szürkeségébe meredni.

Mégis miközben ezt írom éppen látni sem nagyon akarom.

Ellentétben ezzel a mondattal, amire már megbeszéltük a nézeteltérést és megy minden tovább normálisan.

Évek óta így megy, pár havonta borzasztóan összeveszünk pitiáner dolgokon, aztán megoldódik. És ez egy vegyített szakmai-baráti kapcsolatban nem túl előnyös.

Bántjuk egymást direkt vagy véletlen.

Egyik ilyen stabil barátom hasonló ilyen szempontból hozzám. Vele beszéltem erről és elmondta, hogy néha ő is így érez. Ironikus igaz? A két nyomorék beszélget egy kocsmában a negyedik sör és rövid után.

Jóllehet elképesztően sok emlék köt ilyen „nem fontos barátokhoz” is. Jó és rossz, de személyiségformáló erővel bírtak rám. A fellépések, koncertek, fesztiválok, beszélgetések, kocsmázások, kavarások, szexelések. Nem is mindre vagyok büszke, főleg az utóbbiakra. Talán ezt nem szükséges magyarázni.

Sok barát jött, ment az életemben. Megeshet, hogy a most már több éve stabilakat is megunom egyszer. Kitelik belőlem.

Fentebb már említettem, hogy nem tudok örülni a dicséretnek. Nem örülök neki, de szeretem hallgatni. Ego etetés. Legyen szó szakmai vagy hétköznapi dicséretéről. Ugyanakkor bennem van az, hogy ez az ember aki éppen megdicsér, nem tudja, hogy valójában milyen ember vagyok, akinek nem kéne járjon a dicséret. Mert álszent. És mégis jön, talán ezért van bennem ez a kettősség. De most is érzem ahogy cikázik bennem a szégyen és a leszarás, remélem nem kell újra olvasnom ezt a szöveget soha. Természetesen újra kellett...

Van bennem egy érdekesen működő, öndestruktív hajlam. Kvázi egy halálvágy. De azt is tudom, hogy valójában soha nem lennék képes megölni magam. Túl nagy lenne a FOMO. Tudom, ezzel elbagatellizálom, de ez a legjobb megfogalmazás, valamint túlságosan szeretem magam. Miközben egyébként nem is, mert tisztában vagyok minden hibámmal. Pszichopátia kezdeti jelei, haha.

Most, hogy kicsit ostoroztam magam, térjünk rá a jövőre.

Szakmaisághoz nem közvetlenül kapcsolódó befolyásoló tényező, az bizony, igen, a kikerülhetetlen politika. Bátran vállalom, hogy elégedetlen vagyok a rendszerrel. Részt vettem tüntetéseken, sajnos, nem sajnos könnygáz még nem szállt a szemembe, de a tanársztrájkos kitűző azóta is a vászontáskámon van. És igen, tudom, hogy nem ér semmit, de jobban érzem magam tőle, ha tudom, hogy ott van.

Nem csak az irányomban intézett hátrányos megkülönböztetés zavar, mert nevetségesnek tartom a fólia és pedofiltörvényt, a Pride betiltását, amire amúgy soha nem mennék ki, de azért felkúr rendesen, hanem az ország gyönyörűen végrehajtott leépítése. Oktatás, egészségügy, szociális szféra. Javarészt nem létező dolgokról beszélünk.

Persze vannak igenis létező problémák a kis szubkultúrámban is. Főleg az, hogy szubkultúra és elitizált. A kormány nem igazán tartja fontosnak ezt a hivatást vagy a kultúrának ezen ágát. Kérdéses a jövőnk. Leginkább, mert nincs aki tanítsa, vagy, ha van az is borzasztó gyatra fizetést kap érte. Ki operálja meg az agyadat, ha nincs valaki, aki megtanítsa? És a tanítót is meg kell tanítani. Egyértelmű alapvetése lenne ez egy normális országnak, de hát...

Ami közvetlen érint, nem csak engem, az az elszálló árak, a lakásválság, a stabil jövedelem hiánya. Kilitástalanná teszik az így se kristálytisztá jövőmet. És ezért nem vagyok hálás neked Viktor!

Térjünk rá a szakmára.

Karvezetés. Éneklés. Előadó-művészet. Jól hangzik, nem? De, valóban.

Mérhetetlen tisztelet van bennem azok felé, akik ezzel foglalkoznak. Tudniillik, ha nem vagy világhírű, akkor nincs ebben nagy pénz. Ezzel még nem is lenne baj. A baj a lenézettséggel van. Azzal, hogy az embereknek már nem jelent annyit, hogy megérje az a sok munka amit ebbe beleöl egy karnagy vagy énekes. Vagy mégis? Személyiségfüggő.

Mivel ezt az írást (már ha eljutnak idáig) művészek fogják olvasni, így ezt szerintem nem kell magyarázni. A híres művészi-szkepticismus. Csináljam? Megéri? Kit érdekel egyáltalán? És mégis csináljuk.

De nem csak a „közönség” részéről van a bizonytalanság. Az előadók is egyre kevesebben vannak, támogatókról ne is beszéljünk, mert jórészt alig van. Főleg Magyarországon, ami valaha a modern kórusművészet egyik magja volt. Kodály és Bartók egy olyan világot teremtettek meg, amiben virágzott a zene, az emberek énekeltek, hangszeren játszottak, koncertekre jártak, ha tehették.

Aztán meghaltak és az érdeklődés elkezdett csökkenni. Ma, ha az ember elmegy egy vidéki kóruskoncertre (már, ha van az adott városnak vagy községnek kórusa), 50 alatt nehezen talál hallgatót, de énekest is. A fiatalokat nem érdekli ez a csodás tevékenység, az együtt éneklés öröme, az a természetfeletti érzés amikor 50 ember egy emberként lélegzik és énekel.

Belegondolni is varázslatos.

És az ok, amiért nem érdekli őket pofonegyszerű. Motiválatlan énektanárok, támogatás nélküli, kihaló kórusok depressziós karnagyai és a szar kommunikáció a fejesektől. A magyar kórusélet haldoklik, kétség nélkül.

Ezért borzasztóan nehéz arra a kérdésre válaszolni, hogy hogyan látom a jövőmet. Ez nem olyan mint a színház. Színházba az ember mindig fog járni.

Komolyzene? Nagyobb kérdés a fejemben. A színház marginálisan változott az évszázadok alatt, míg a zene elképesztően szerteágazó lett.

Jóllehet mindig lesznek a magamhoz hasonló fanatikusok és borzasztó jó lenne, ha érvényes lenne a mondás, hogy egy bolond százat csinál. Minden álmom valóra válna, ha meg tudnám változtatni 100 ember gondolkodását, esetleg egyet elindítani ezen a pályán.

Felesleges azon rugóznom, hogy ez mennyire fontos nekem, mert ez már lejött, de tényleg...

Kriminális helyzetben van ez a terület. És emiatt én is.

Napi szinten felmerül bennem a kérdés, hogy jól döntöttem-e. Megérte-e a most még annyira nem is sok munka amit beleöttem ebbe az egészbe. A szervezések, próbák, elmélet, gyakorlat, zongorázás, szolfézs és még sorolhatnám. Lesz kinek zenét csinálnom? Lesz kivel zenét csinálnom? Szellemeknek, szellemeket vezénylő örült karnagy. Szép jövő...

De ott van a remény, hogy jön még egy Kodály, lesz még egy Bartókunk. Szeretnék ez az ember lenni, de van annyi önreflexióm és önismeretem, hogy tudjam, nem én leszek az. Nálam okosabbak se lettek azok, én sem leszek. De reménykedem, hogy jön majd egy Messiás, aki kiránt minket ebből a szörnyű rémálomból. Még akkor is, ha én azt már nem élem meg. Majd szeretnék értesítést kapni, hogy kisütött a Nap, amikor én már rég az égi kórus tagja leszek. Nagy eséllyel tanár leszek egy művészeti egyetemen, vagy konziban. Nem engedem, hogy kihaljon a szenvedélyem, főleg, hogy a magyaroknak ekkora szerepük van benne. De természetesen mindannyiunknak eszébe jut ilyenkor.

„Vagy jöni fog, ha jöni kell,
A nagyszerű halál,
Hol a temetkezés fölött
Egy ország vérben áll.”

Borzasztó találó...

Természetesen ez a távoli jövő, amiben még bizonytalanabb vagyok, mint abban, hogy holnap melyik kisebbség jogait fogják korlátozni.

A közeli jövőm főként albérlet vadászásból és az ahhoz szükséges pénz megszerzéséből fog állni.

„Készpénz, kártya? Blokkot kéri?”

Fényes.

Folyamatos identitás harc ez az élet. Nem akarom kiszolgálni a nagy tőkét, de mégis muszáj, ha azt akarom csinálni amit szeretnék. Szopás. Hosszú hajamat is levágom, farmerem eldobom.

Taper fade, fehér ing, sneaker. Hányok.

Most azt veszem észre magamon, hogy koncepció nélkül kiírom magamból ami jön. Ilyenkor őszinte az ember nem igaz?

Pár szó a jeligéről.

Bárdos Cantemus c. művéből származik. Két szóban foglalja össze az egész életfelfogásom.

Persze a ne bánts, ne lopj, ne csalj, ne zsidózz, ne buzizz, ne anyázz mellett.

Természetesen közhelyesnek hangozhat. Akkor hangozzon úgy. Előbb volt ének, mint beszéd.

Tartom, hogy amíg énekel az emberiség, addig van remény és persze én itt arra a (sajnos) szubkultúrára gondolok, amit képviselek.

A legtöbb isten ugye halhatatlan. A zenét is egy istennek képzelem, mint Zeust. A Fősiten. És vannak kisistenek is. A komolyzene például egy ilyen isten lenne. A köztudattal ellentétben viszont, igenis meg tudnak halni még az ilyen halhatatlanok is. Egy isten akkor hal meg, amikor az utolsó ember is megszűnik hinni benne. Félek, hogy a magyarok ezen istenének halála nincs olyan messze. A könnyűzene viszont él és virul...

Természetesen a könnyűzenében is mérhetetlen mennyiségű művészet és művész van, de emelkedettebbnek tartom a komolyzenét. Egy jellemfejlesztő jelenség. Persze mondhatjuk, hogy bonyolult, unalmas, blablabla, de énekelni mindenki tud, nem unalmas, sőt, az egyik legüdítőbb érzés a Földön. Ki az, aki nem fakadt még soha dalra a nyolcadik pálinka után a házibuliban?

Mondhatjuk, hogy proli, de felszabadult az ember, örül annak, hogy él. Vagy, ha nem is örül, legalább tudat alatt felismeri, hogy élni szebb, mint jó. Egy ősi, szakrális szépség a zene, melynek semmilyen ágát nem kéne bitófára küldeni, vagy engedni, hogy odakerüljön.

Ennek a felszabadult boldogság-érzésnek a megismertetésére tettem fel az életem jövőbeli tanárként. Ezért állítom büszkén: **Semper. Cantemus.**

Említettem már, hogy minden álmom valóra válna, ha legalább egy embert én is elindíthatnék ezen a pályán. Jelenleg nagy szarban van ez a szakma, sok szakmai kerekasztal beszélgetésen vettem részt és mindenhol feljön a téma. „Gyerekek, szarban a haza.”

Vannak különböző rendezvények, amiket nagyon nagyra tartok, ilyen a már említett Énekel az ország, az újraindult Voices of the Future, a Helikoni Ünnepek és egyéb hasonló művészeti rendezvények. Nekem is hasonló terveim, vagy inkább álmaim vannak.

A jövő az ifjúságban rejlik. Nyitottak és könnyen fogadnak be új dolgokat. A Voices of the Future olyan, mint az Énekel az ország, de csak középiskolás és friss egyetemistákból áll össze. Mostanában volt a főpróbánk. 450-en voltunk. Láttam is Gáboron (karnagy), amikor lement az utolsó tétel a Carmina Buranából és mindenki önfeledten sikítózva tapsolt, hogy közel állt ahhoz, hogy elsírja magát, mert ő is tudja, hogy a fiatalokon múlik a szakmájának továbbélése. És neki már mindegy. 70 éves, nem lesz neki már baja emiatt az életében, sikeres és befutott művész. De hány olyan fiatal pályakezdő énekes, táncos, karnagy, karmester, festő, grafikus van akinek teljesen kilátástalan a jövője? Borzasztó sok.

Álmom hasonló fiatalokkal foglalkozó zenei rendezvényeket szervezni, ami a klasszikus hangszeres és vokális zenét népszerűsíti. Hollerung Gábor életútja az álmom. Egy országSZerte és nemzetközileg is elismert művész, aki ezeket inspirál. Belegondolni egészen megható. Én is majdnem vele sírtam a próba végén.

De ez még messze van és nem tudom, hogy fogom-e tudni teljesíteni valaha. Vagy legalább a felét. Negyedét...

Összességében egy aknamező közepén lévő cél felé törtetek meztelenül a sárban. És tudom, hogy nem fogok akkora sikerrel járni, amivel majd életem végén szeretnék büszkélkedni az embereknek, de talán lesz valami kis jutifalat, amit dob nekem az élet és majd megpróbálom elrágcsálni, majd végleg aludni menni.

Kérem, hogy aki ezt olvassa fogadja meg, amiket leírtam, menjen el egy kórus koncertre, engedje át magát a Mesterek zenéinek, merüljön el az emberiség legősibb hagyományában. Ha lesz akár egy ember aki elmegy, az én szememben már egy kicsit jobb hely lesz a világ. Bár megtudni sem fogom soha...